

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. изк. Свилен Стефанов за дисертационния труд на кандидата за образователната и научна степен „доктор” Константин Петков Костов.

Константин Костов представя дисертационен труд на тема „Анализ на причинно-следствените връзки в експресивния художествен език в традицията на европейската живопис и обособяването му в художествен стил от началото и втората половина на XX век” за защита на образователната и научна степен „доктор”. Научен ръководител е чл.-кор. проф. Андрей Даниел.

Дисертацията е разделена на четири основни части и заключение (съответно с множество неномерирани подглави) и е развита в обем от 187 стр., като не е ясно защо библиографията е сложена в приложението, а не веднага след текста. Така или иначе, тя е налице, а в приложението са изведени биографиите на разглежданите художници експресионисти и добре подбран илюстративен материал. Докторантът е направил две публикации по темата на дисертацията.

Авторът на дисертационния труд Константин Костов е възпитаник на катедра „Живопис” на НХА. В неговата творческа биография се открояват ред участия в групови и кураторски изложби. Запознат съм с неговото творчество от времето на неговото дипломиране в бакалавърска и магистърска степен и считам, че избраната тема на дисертационен труд стои в тясна връзка с визуалния език на неговото творчество.

По отношение на многобройните вълни на експресионизма могат да се кажат много неща, дори днес, и от гледната точка на един млад художник.

Не е без значение, че тъкмо експресионизмът е основната линия на проявление на модерността в историята на българското изкуство, и това, в голяма степен, обяснява афинитета на образованите хора към него. Експресионизмът и днес продължава да оказва силно влияние върху ред художници от различни поколения, което означава, че съдържанието му надхвърля „проблемът за стила“. Ето защо смятам избраната тема за актуална и напълно дисертабилна.

Дисертацията е построена като хронологично проучване, което представя не само стиловите особености на експресионизма, но прави опит за обяснение на причините, довели до този визуален феномен (нещо, което е заложено в самото заглавие на труда). Структурата на дисертационния труд е построена принципно правилно. В първа глава са изяснени методологията на проучването и използвания понятиен апарат, въпреки, че това обичайно е част от увода. Първата глава съдържа още възможните подходи към понятието за „художествен стил“. Дефинирането на понятието включва неговото разглеждане чрез принципите на художественото конструиране, „стилът и индивидът“, „художествена воля“ и „стил“.

Следващите подглави са посветени на проблеми като „Художникът като посредник между действителността и зрителя“, „Художественият жест при подходите на деформация на формите“, „Зрителят като интерпретатор“, „Подходите към деформацията и хиперболизацията на формата“. Всичко това е важно като постъп към темата за експресионизма и логично се стига до частта „Това е експресионизъм! Разглеждане на категорията експресивност през картината като съвкупност от формални елементи и смислови измерения“.

Оттук започва глава втора. Тя логично започва с исторически преглед на понятието „експресивност“ и предлага ретроспективен поглед към връзката на експресионизма в Германия и творчеството на художници като Ел Греко, Пол Сезан, Ван Гог и Пол Гоген, както и последвалите редукции в

